

Priporočila za delo z učenci priseljenci
Kako ravnam kot učitelj/učiteljica?

1. ODNOSI

- Učencu¹ dam občutek, da je na šoli dobrodošel, predstavim ga razredu.
- Učenca zaščitim pred etiketiranjem sošolcev (z drugimi učenci v razredu ustvarim pravilo ničelne tolerance do norčevanja).
- Razmislim o položaju učenca v razredu. Učencu, ki ima malo ali nič predznanja v učnem jeziku, določim sedež bližje sebi ali bližje tistim učencem, ki govorijo isti prvi jezik.
- Učencu zagotovim dovolj jezikovne podpore (veščutno poučevanje, možnost uporabe slovarjev, pomoč učno uspešnejšega učenca, prilagajanje hitrosti govora, zapisovanje na tablo itd.) Učencu dam (domačo) zadolžitev, ki bo ustrezala njegovim jezikovnim sposobnostim.
- Spoštujem učenčevo »tiho dobo«, ko učenec skorajda ne govori, saj poteka naravni del procesa usvajanja jezika.
- Individualno spoznam učenca, njegove jezikovne spretnosti in predmetno znanje.
- Poizvem o kulturno-jezikovnem ozadju učenca in negujem pozitiven odnos do jezikovne in kulturne raznolikosti.
- Poskusim se postaviti v vlogo učenca: razmislim, kako se počuti učenec v mojem razredu, mi dovolj zaupa, da mi postavlja vprašanja, lahko izrazi nejasnosti v svojem maternem jeziku, z uporabo tehnologije ali s pomočjo učencev, ki govorijo njegov jezik.
- Navežem stik z družinami učencev priseljencev. Dober odnos z družinskimi člani odpira pot do pozitivne interakcije in komunikacije med starši in šolo in vključevanja staršev v otrokovo izobraževanje.
- Zavedam se, da je udejanjanje sojezičnosti ter izpostavitve aktivni medkulturnosti zelo pomembna in koristna za večinsko populacijo v razredu, pa tudi za starše.

RAZREDNA
KNJIŽNICA

GRAFIČNI
ORGANIZATORJI

STIK Z DRUŽINO

PRAKTIČNI NASVETI
ZA KOMUNIKACIJO
S STARŠI

¹ V besedilu se izmenično uporablja izraz učenec/učenka, moška in ženska oblika izražata generičen spol.

NAČINI IN POMEN
VODENJA DIALOGA
S STARŠI

VKLJUČEVANJE
NOVIH UČENCEV
V RAZREDNO
SKUPNOST

NAČINI IN PREDNOSTI
VKLJUČEVANJA
PRISELJENCEV
V RAZREDNO
SKUPNOST

UČNE PRIPRAVE
ZA UČENCE OD 7.
DO 9. RAZREDA
O TEMI MIGRACIJE

2. RABA JEZIKOV IN UZAVEŠČANJE O KULTURNIH PODOBNOSTIH IN RAZLIKAH

- Spodbujam razvoj učnega jezika in maternega jezika učenke.
- Učenko spodbujam k prebiranju besedil v njenem maternem jeziku.
- Upoštevam, da ima učenka svoje kulturno ozadje in predznanje določenega predmeta, ki se morda razlikuje od znanja učenk v Sloveniji (morda so v njeni kulturi drugače razvijali kritično mišljenje, dojemali sodelovanje in razporejali skupinsko delo).
- Razumem kulturne in konceptualne razlike (koncepta vas oziroma mesto, na primer, razumejo prebivalci sveta različno).
- Pozorna sem na besedišče, povezano s kulturo.
- Oblikujem okviren seznam vseh posebnih izrazov za določen predmet, ki jih bo morala učenka usvojiti v eni šolski uri za razumevanje tematike, pri opisu konceptov uporabljam veliko primerov.
- Nove koncepte poučujem po širših tematskih kategorijah.
- V učni uri obravnavam največ pet novih izrazov.

UZAVEŠČANJE
O RAZLIČNIH
SISTEMIH PISAVE

LISTIAC

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- Večkrat izvedem analizo spontanega govornega diskurza (se posnamem in poslušam), da ugotovim, ali uporabljam dovolj preprost jezik, ponavljanja in sopomenke.
- Jezikovne spretnosti poučujem tudi pri nejezikovnih predmetih. Če poučujem matematiko, govorim jezik matematikov itd. Pri poučevanju tujega jezika se zavedam pomena sodelovanja z učiteljicami nejezikovnih predmetov in obratno.

3. SOJEZIČNOST

- V pouk vnašam večjezične in večkulturne vsebine.
- Primerjam pomene besed, njihovo rabo in zven v različnih jezikih.
- Uporabljam tehnike »odranja«/jezikovne podpore tako, da omogočam tudi uporabo maternega jezika učenca pri nekaterih dejavnostih pri pouku.
- Učencu dovolim, da se na materni jezik opira pri receptivnih in produktivnih spretnostih ter vzpostavljam pozitivno naravnano učno okolje, kjer se učenec počuti dovolj varnega, da tvega in se ne boji napak. Če se je učenec pravkar priselil in je njegovo predznanje učnega jezika izjemno pomanjkljivo, mu dovolim, da tudi v pisnih nalogah uporablja materni jezik, kar mu omogoča, da lahko pri pouku še vedno sodeluje in uri spretnosti pisanja, ki jih bo lahko pozneje prenesel v učni jezik.
- Učencu tudi dovolim preklapljati med jeziki.

TEHNIKE
ODRANJA

ODRANJE
Z MATERNIM
JEZIKOM

PRIMERJAVA
RAZLIČNIH
JEZIKOV

LISTIAC

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

4. JEZIKOVNA PODPORA (ang. scaffolding)

- Prilagodim hitrost govora in dolžino časovnega premora po zastavljenem problemu: govorim razločno, počasi, naravno, zborna in učenki dam dovolj časa, da oblikuje svoj odgovor. Zavedam se, da učenka razmišlja in komunicira v dveh jezikih. Po zastavljenem vprašanju dam učenki na voljo dovolj časa za pripravo odgovora, saj se kakovost odgovorov precej izboljša, če ima učenka več časa za razmislek.
- Če je le mogoče, dajem pisna in ustna navodila. Pazim na jasnost navodil in podajam morebitna dodatna pojasnila. Učenki prisluhnem in jo prosim, naj navodilo ponovi in razloži korake reševanja problema, zastavim tudi dodatna vprašanja, ki vključujejo priključne snovi.
- Učenka lažje in bolje razume snov, če do učne snovi dostopa različno (npr. z branjem, poslušanjem, gledanjem posnetkov, pogovorom, razpravljanjem o konceptih, eksperimentiranjem, gibom in tipom, izdelovanjem itn.).
- Uporabljam različne vire za izboljšanje razumevanja konceptov. Kompleksnejše koncepte podkrepim tudi z neverbalnimi pripomočki (kot so vizualna in avdio gradiva, predmeti, krepki tisk, barve in podčrtane ključne besede ali dejstva, govornica telesa, kretnje rok, intonacija) in verbalnimi pripomočki (seznanjanje učenke s funkcionalnimi besednimi zvezami, besediščem, potrebnim za reševanje zastavljene naloge, in zastavljanjem podvprašanj).
- Učenki omogočim vpogled v osrednjo temo prihodnje šolske ure, saj s tem povečam možnosti, da bo učenka snov razumela na dan obravnave. Nanjo se vsebinsko lahko pripravi s prebiranjem gradiv v svojem maternem jeziku.
- Učenki ponudim model, ki mu lahko sledi, ko odgovarja na vprašanja. Učenki razložim in prikažem učne korake, ji omogočim vpogled v miselne procese in navedem nekaj primerov dobrih odgovorov.
- Širim védenje, da jezikovni primanjkljaji niso povezani s pomanjkanjem inteligentnosti ali zrelosti. Tudi učenke priseljenke vedo veliko, vendar tega trenutno ne znajo dovolj dobro ubesediti.

KAKO LAHKO
IZBOLJŠAMO
RAZUMEVANJE
SNOVI

TEHNIKA
ODRANJA

5. PRILAGAJANJE UČNIH STRATEGIJ

- Izberem gradiva za urjenje jezikovnih spretnosti, ki pokrivajo različna predmetna in interesna področja.
- Uporabljam avtentična gradiva.
- Zagotavljam dodatne priložnosti za rabo jezika: učenca vključim v skupinsko delo in mu dodelim posebno nalogo (zapisnikar, tisti, ki meri čas, poročevalec).
- Pazim, da so skupine majhne – s tem zagotovim dovolj priložnosti za rabo jezika in občutek varnosti).
- Poskušam spreminjati lokacijo dela: pred tablo, v krogu, po otokih.
- Že od prve učne ure v ospredje postavljam produktivne jezikovne spretnosti.
- Uporabljam spletne vire in orodja, kot so spletni slovarji, MOST, webinarji, spletne strani projektov (JOP, Jeziki štejejo).
- Pred učno uro zagotovim, da so učenci seznanjeni s pomembnim besediščem (ki je podprto vizualno, govorno, interaktivno itd.).
- V učilnici na vidna mesta nalepim oznake s pomembnejšimi splošnimi informacijami v učnem jeziku (dnevi, šolski predmeti, vprašalnice, pozdravne fraze).
- Med poukom na vidno mesto zapisujem pomembno besedišče.
- Ob koncu učne ure skupaj z učenci ponovim nove izraze, koncepte in osnovne verbalne strukture.
- Sproti podajam povratne informacije o napredku učenca in preverjam razumevanje snovi.

JEZIKOVNI
POMOČNIKI

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

6. PRILAGOJEN NAČIN IZVEDBE PREVERJANJA IN OCENJEVANJA ZNANJA

- Učenki pri preverjanju in ocenjevanju znanja zagotovim dovolj časa oziroma vmesni odmor.
- Izvajam različne oblike preverjanja znanja (samopreverjanje, skupinsko preverjanje rezultatov timskega dela, praktično preverjanje, presoja kakovosti različnih pisnih izdelkov, preverjanje po učnih postajah, učenkin listovnik).

- Učenki dovolim, da pri preverjanju znanja uporablja slovar ali zvezek, kjer ima zabeležen pomen pomembnejših in novih konceptov.
- Po potrebi učenki dovolim, da preverjanje in ocenjevanje znanja opravi ustno.
- Prilagodim načine ocenjevanja znanja; učenko lahko ocenim tudi glede na njen napredek pri doseganju standardov znanja, ki so opredeljeni v učnih načrtih, v končno oceno vključim tudi projektno delo in učenkine nastope.
- Uporabim opisnike znanja, ki jih učenke in starši razumejo.

VIRI IN LITERATURA:

Breille, M. in Levet D. (2021). *Encourager des pratiques professionnelles*.

Colorín Colorado. *ELL Strategies & Best Practices*. <https://www.colorincolorado.org/ell-strategies-best-practices>

Evropska Komisija. (2018). *Priloga k priporočilu Sveta o celostnem pristopu k poučevanju in učenju jezikov*. https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:1cc186a3-5dc7-11e8-ab9c-01aa75ed71a1.0010.02/DOC_2&format=PDF

Ferlazzo, L. (2016). Do's & Don'ts for Teaching English-Language Learners. <https://www.edutopia.org/blog/esl-ell-tips-ferlazzo-sypnieski>

Gonzalez, J. (2014). 12 Ways to Support English Learners in the Mainstream Classroom. <https://www.cultofpedagogy.com/supporting-esl-students-mainstream-classroom/>

Härmälä M., Béliard J., Ballinger S., Barkhanajyan A. in Moe E. (2020). *Developing language awareness in subject classes*. <https://www.ecml.at/ECML-Programme/Programme2016-2019/languageinsubjects/Step2Teaching/3TeachingTips/tabid/4203/language/en-GB/Default.aspx>

Josefa, C. in Gómez, E. (2015). *Práctica inclusivas en el aula*. Universidad Santo Tomás. <https://repository.usta.edu.co/bitstream/handle/11634/23246/Pr%C3%A1cticas%20inclusivas%20en%20el%20aula.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Kaplan, E. (2019). 6 Essential Strategies for Teaching English Language Learners. <https://www.edutopia.org/article/6-essential-strategies-teaching-english-language-learners>

Llompert, J. (2019). De la didàctica de les llengües a la didàctica del plurilingüisme. *CLIL Journal of Innovation and Research in Plurilingual and Pluricultural Education* 2(2), 57.

Lynch, M. (2019). *A Guide to Classroom and at-home Accommodations for ESL Students*. <https://www.theedadvocate.org/a-guide-to-classroom-and-at-home-accommodations-for-esl-students/>

Naslov:

Priporočila za delo z učenci priseljenci.
Kako ravnam kot učitelj/učiteljica?

Izdajatelj:

Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani

Koordinacija in zbiranje gradiva:

Karmen Pižorn, Bronka Straus
in Vanja Rakuša

Uredile:

Karmen Pižorn, Bronka Straus
in Vanja Rakuša

Oblikovanje in tisk:

Birografika BORI d.o.o.

Fotografija:

© Mia Bergroth

Naklada:

500

*Tiskanje publikacije je omogočilo
Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.*

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST, KULTURO IN ŠPORT

Univerza v Ljubljani
Pedagoška fakulteta

*Podpora Evropske komisije za pripravo te
publikacije ne pomeni potrditev vsebine,
ki odraža le stališča avtorjev, in Komisija ne
more biti odgovorna za kakršno koli uporabo
informacij, ki jih publikacija vsebuje.*

